

Z JIHU NA SEVER

aneb BALKÁNSKÁ SKANDINÁVIE A SKANDINÁVSKÝ BALKÁN

24. VSETÍNSKÝ FILMOVÝ MARATON

2022

OBSAH

Obsah	2
Vážení a milí diváci,	3
„Jdu na sever... Jdu na jih...“	4
PROGRAM:	6
ZEMĚ MEDU	6
Tamara Kotevska	7
TOVE	8
Zaida Bergroth	9
LVI JEDOU DO BENÁTEK	10
Jonid Jorgji	11
PROJEKT Z ANEB JAK NATOČIT ZOMBIE FILM	12
Henrik Martin Dahlsbakken	12
OÁZA	14
Ivan Ikić	15
Recenze filmu Oáza v časopisu Variety	15
TADY BYLA BRITT-MARIE	17
Tuva Novotny	18
NA KONCI ZIMY	19
Ivan Bakrač	20
MARGRETE - KRÁLOVNA SEVERU	21
Charlotte Sieling	22
RYBAŘENÍ A RYBÁŘSKÉ ROZPRÁVĚNÍ	23
Milan Trenc	23
Každý, kdo točí filmy v Chorvatsku, to dělá z lásky	25
NIC K SMÍCHU	27
Petter Næss	28
FILM NASLEPO	29
DOBRÝ ZRÁDCE	30
Christina Rosendahl	31
NEZNÁMÝ	33
Bogdan George Apetri	34
HRANICE ODVAHY	36
Johanne Helgeland	37
ORGANIZACE VFM 2022	399

VÁŽENÍ A MILÍ DIVÁCI,

je konec dubna, a opět se tak po letech pandemie můžeme vrátit do původního termínu festivalu Vsetínský filmový maraton. Je mi potěšením, že jste se rozhodli strávit s námi v přítmí kina Vatra a ve společných debatách s občerstvením v jeho foyeru, tento víkend.

Tentokrát produkujeme tematickou verzi maratону, nikoli národní jako obvykle. Zvoleným tématem je **průnik balkánského a severského filmu**.

Řekneme-li severský film, většina z nás se otřepe zimou. Mnohé filmy z tohoto regionu se odehrávají na ledu a sněhu. Mnohé jsou velmi podivné, zvláště směšné nebo smutné. V kruté nahotě však povětšinou odhalují hlubiny lidské duše a mezilidských vztahů. Asi je tam na tom dalekém severu na to více času.

Já mám jeden osobní zážitek ze sledování islandského filmu *Psanec: Sága o Gislim* z roku 1981. Film jsem viděl na některé z minulých filmových škol v Uherském Hradišti. Jednak se odehrával v místech, kde nebyly žádné stromy. Jen tráva, drsně provívaná severským větrem. Kolik takových krajín jsme viděli na Balkáně – ovšem s nárazy jižního větru. V hledáčku filmu jsou dvě rodiny, které žijí v zemljankách na dohled od sebe a pasou ovce. Největším problémem pro mne bylo identifikovat, kdo je kdo. Všichni muži byli totiž fousatí a ryšaví a Gisli se mi pořád v tom davu ztrácel. Podstatou příběhu je však to, že rodiny mezi sebou prožívají nefalšovanou krevní mstu, podobnou té, kterou známe i z balkánských filmů. A pak, že nenajdeme styčné body mezi Jihem a Severem.

Věřím, že vám sledování sedmi filmů z Balkánu a sedmi filmů z nabídky severských kinematografií přinese možnost odhalit více motivů společných pro tyto protilehlé části Evropy. Užijte si připravených filmových zážitků a těším se na všechna další filmová setkání. Rádi bychom se v roce 2023 vrátili k národním kinematografiím Balkánu a představili nové filmy z Chorvatska s profilem skvělého chorvatského režiséra Rajka Grliče.

Milan Kostelník

předseda Filmového klubu ve Vsetíně a ředitel festivalu

„JDU NA SEVER... JDU NA JIH...“

Ve čtrnácti předešlých ročnících jsme se věnovali kinematografiím zemí Balkánského poloostrova, obzvláště filmům natočeným v zemích bývalé Jugoslávie. Již 2x jsme vám umožnili zhlédnout aktuální hrané filmy ze srbské, chorvatské, slovinské, bosenské či makedonské produkce. Mohli jste zažít exkurze do rumunské, bulharské či černohorské kinematografie a pravděpodobně jste si zvykli, že je program naší přehlídky většinou zacílen na kinematografii jedné země. Je proto možné, že jsme vás letos rozdělením programu na balkánskou a skandinávskou část trochu překvapili a ptáte se, co nás k tomu vedlo.

Kromě toho, že se dlouhodobě zabýváme systematickým mapování balkánské kinematografie, máme slabost i pro severské filmy. Když je příležitost, snažíme se je zařazovat do našeho běžného programu nebo do naší druhé stěžejní přehlídky Evropská filmová inventura.

Všimli jsme si, že obě kinematografie mají spoustu společných rysů. Tak třeba provázanost jednotlivých národních kinematografií Skandinávie, je velmi podobná tomu, jak vzájemně spolupracují tvůrci z balkánských zemí, jak kooperují produkční společnosti bez ohledu na to, ze které země pocházejí, jak si „půjčují“ herce, režiséry, kameramany, střihače náměty atd. Určitou podobnost nalézáme také v tématech, které na severu i na jihu tvůrci zpracovávají. Jak na Balkáně tak ve Skandinávii existuje jakýsi společný filmařský mikrokosmos, ve kterém vznikají díla nesvázané hranicemi národních států. Myslím, že společných prvků můžeme najít opravdu hodně, za všechny bych zmínil třeba specifický přístup k humoru. V obou kinematografiích se setkáváme s humorem, který často přechází ze slz k smíchu a opačně, takže když se řekne balkánská nebo skandinávská komedie, nejedná se většinou o plytké prvoplánově komické filmy.

Filmoví fanoušci i odborníci vědí, že za balkánskými filmy se jezdí na Vsetín. Samozřejmě, že i na Vsetíně je mnoho diváků, kteří si naše balkánské přehlídky nenechají ujít. Přesto jsme cítili, že bychom měli udělat něco pro to, abychom oslovili i diváky, kterým nemusí připadat balkánská kinematografie atraktivní. I proto jsme letošní program sestavili jak z balkánských filmů, tak z filmů reprezentujících v rámci Evropy zcela opačný pól.

Filmy v programu budou zařazeny na střídačku. Celkem jich budete moct vidět čtrnáct, sedm skandinávských a sedm balkánských. Jejich výběr ovlivnila jak snaha o co největší žánrovou pestrost, tak záměr dostat do programu zástupce co největšího počtu zemí.

Pojďme se na program podívat trochu podrobněji. Severská nabídka v něm bude poměrně pestrá. Zahajovacím filmem přehlídky bude finské životopisné drama *Tove* o životě autorky legendárních Mumínků Tove Jansson. Do historie se obrací také velkolepá skandinávská koprodukce *Margrete – královna severu* nebo dánský snímek *Dobrý zrádce*, který je příběhem odvahy dánského velvyslance v USA během 2. světové války. O odvaze během války pojednává také norský snímek *Hranice odvahy*. Tu v něm prokazují dětští hrdinové a film je vhodný také pro děti. Budeme jej promítat s českým dabingem. Skandinávskou komedii,

jak jsem ji výše charakterizoval, bude zastupovat norský snímek nazvaný příznačně *Nick smíchu* nebo také zombie parodie *Projekt Z aneb jak natočit zombie film*. Aktuální švédskou kinematografii bude reprezentovat snímek *Tady byla Britt-Marie* o svérázném trenérce mládežnického fotbalového týmu.

Co se týče balkánské části programu, nechtěli jsme se letos omezit pouze na země bývalé Jugoslávie. Nabídneme proto třeba rumunský krimi thriller *Neznámý* nebo albánskou komedii *Lvi jedou do Benátek*. Ta si ve Vsetíně odbude svou oficiální českou premiéru. Stejně jako u Skandinávie, nebude ani v balkánské nadílce chybět film, který se námětově obrací do dávné minulosti. Speciálně pro naši přehlídku jsme domluvili a přeložili filmovou adaptaci básně Petara Hektoroviće *Rybaření a rybářské rozprávění* z 15 století, která je považována za zásadní dílo chorvatské literatury. Z mnoha nových výborných chorvatských filmů jsme vybrali právě tento, a to je pro něj myslím nejlepším doporučením. Mimo českou distribuci proběhne také projekce černohorského dramatu *Na konci zimy*. Srbskou kinematografii bude zastupovat netradiční a festivalovými cenami ověřená romance z ústavu pro mentálně postiženou mládež *Oáza*. Dalším bohatě oceněným filmem v našem programu bude makedonské dokudrama *Země medu*. Sedmičku balkánských filmů doplní v sobotu kolem půlnoci snímek, který jsme se rozhodli uvést jako **projekci naslepo**. Mohu prozradit jen to, že v žádném jiném českém ani slovenském kině tento film určitě neuvidíte.

Vydejte se námi na sever a dojděte až na jih...

Jiří Fiala

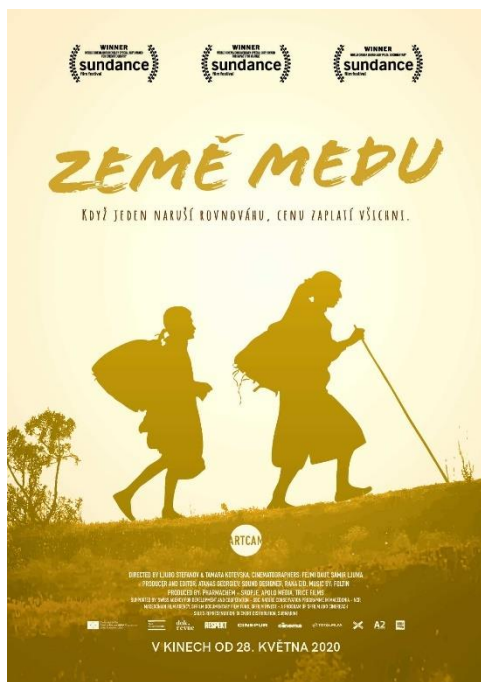
dramaturg balkánské části programu

PROGRAM:

Pátek 22. 4. 2022, 17:00 hodin

ZEMĚ MEDU

(Medena Zemja)

dokument, dokudrama

Země původu: Makedonie, Turecko

Rok vzniku: 2019

Scénář: Ljubo Stefanov, Tamara Kotevska

Režie: Ljubo Stefanov, Tamara Kotevska

Produkce: Ljubo Stefanov, Atanas Georgiev

Kamera: Fejmi Daut, Samir Ljuma

Střih: Atanas Georgiev

Hudba: FOLTIN

Hrají: Hatidze Muratova, Nafize Muratova, Hussein Sam, Ljutvie Sam

Když do Země medu vtrhnou narušitelé, musí poslední chovatelka divokých včel v Evropě zachránit přírodní rovnováhu.

Hatidze Muratova žije s churavou matkou ve vesnici uprostřed odlehlé horské oblasti na Balkáně, nemají silnice, elektřinu ani tekoucí vodu. Hatidze je poslední z dlouhého rodu chovatelů divokých včel a pracně si vydělává na živobytí sběrem malých dávek medu a jejich prodejem v nejbližším městě vzdáleném pouze čtyři hodiny chůze. Její pokojný život obrátí vzhůru nohama příjezd potulné rodiny se řvoucími stroji, sedmi bujarými dětmi a stádem dobytka. Hatidze se ke slibované změně staví optimisticky, ale netrvá dlouho a propukne střet, který odhaluje zásadní napětí mezi přírodou a člověkem, harmonií a nesouladem, zneužíváním a udržitelností. Celovečerní debut dokumentaristů Ljubomira Stefanova a Tamarie Kotevské s názvem Země medu charakterizuje epická šíře, ovšem zjevně vznikl z důvěrného vztahu mezi filmaři a tématem. Jde o překvapivě humorný, byť drsný i něžný portrét křehké rovnováhy mezi lidstvem a přírodou, o pohled na rychle mizející způsob života a nezapomenutelné svědectví o vytrvalosti jedné ženy. (Artcam)

TAMARA KOTEVSKA (*1993)

Makedonská režisérka vystudovala ve Skopji obor dokumentární film na Univerzitě sv. Cyrila a Metoděje. Pozoruhodná je její ročníková práce *Sido* (2013), krátký dokument o profesorovi filozofie a nadšeném filmovém amatérovi Stefanu Sidovském. S dalšími čtyřmi režiséry se podílela na krátkém chorvatském filmu *Hry (Igre, 2014)*. Samostatnou tvorbu zahájila makedonskou moderní variací na pohádku o Sněhurce odehrávající se v zábavním parku *Free Hughs* (2015) a adaptací povídky Vlada Uroševiče *Jed pod názvem Ten, který nám platil nájem* (*Onoj što ni ja plati kirijata, 2015*). Oba krátké filmy společně s několika školními pracemi Kotevska zveřejnila na svém youtubovém kanále s anglickými titulky.

Filmem *Jezero jablek (Ezeroto od jabolka, 2017)* započala tvůrčí spolupráce Tamary Kotevské s dokumentaristou Ljubomirem Stefanovem. Krátký dokument natáčený po dobu jednoho roku zachycuje krásy Prespanského jezera pohledem rybáře, který každodenně vykonává svou práci a pozoruje postupné zanikání okolní přírody. Se Stefanovem a dalšími členy štábu pak Kotevska po tři roky natáčela svůj nejvýznamnější film, celovečerní dokument *Země medu (Medena zemja, 2019)* o životě včelaře a jeho rodiny a jejich vztahu k přírodě. Film, uvedený s úspěchem na festivalu v Sundance, byl hned ve dvou kategoriích nominován na Oscara (o filmu podrobněji v anotaci).

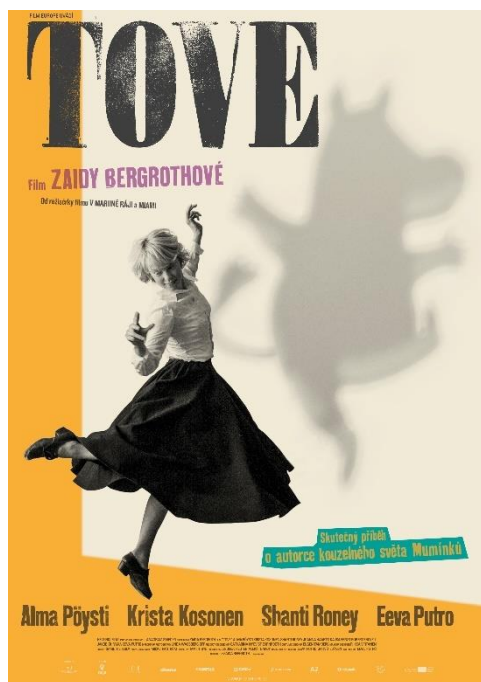
Poté Kotevska natočila dva krátké filmy. *Tlapkový zákon (Paw Law, 2019)* je fantaskní drama o vztazích lidí k toulavým psům. *Solo Mode (2021)* je inspirován společenskou situací za kovidové epidemie: hlavní postava, hlava rodiny, vytvoří deskovou hru, která měla rodinu v době izolace stmelit, nakonec však jejich členy uzavírá do prázdných místností a nutí je hrát si o samotě.

V současnosti Kotevska připravuje film s pracovním názvem *Man vs. Flock*, jenž má na příběhu rolníka, jeho dcery a vloggera ukazovat odlišné životní postoje různých generací. (PMi)

Pátek 22. 4. 2022, 19:00 hodin (ZAHÁJENÍ FESTIVALU)

TOVE

(Tove)

životopisný, historický, drama

Země původu: Finsko

Rok vzniku: 2020

Délka: 116 min

Scénář: Eeva Putro

Režie: Zaida Bergroth

Produkce: Aleksu Bardy, Andrea Reuter

Kamera: Linda Wassberg

Střih: Samu Heikkilä

Hudba: Matti Bye

Hrají: Alma Pöysti, Krista Kosonen, Shanti Roney, Eeva Putro, Joanna Haartti, Kajsa Ernst, Robert Enckell, Jakob Öhrman, Wilhelm Enckell, Liisi Tandefelt, Emma Klingenberg další

České titulky: Film Europe

Skutečný příběh o autorce kouzelného světa Muminků.

Helsinky, 1945. Konec války přináší malířce Tove Janssonové pocit umělecké a sociální svobody. Zatímco své umělecké sny soustředila na malování, okouzující příběhy o stvořeních jménem „Mumínci“, které vyprávěla vyděšeným dětem v protileteckých krytech, rychle začaly žít svým vlastním životem a přinesly mezinárodní slávu a finanční volnost. Její touha po svobodě je vystavena zkoušce, když potkává divadelní režisérku Vivicu Bandlerovou, která v ní zažehne elektrizující a pohlcující lásku. Ale zatímco začíná nacházet svou uměleckou identitu, objevuje pravou

lásku, po které touží, aby byla opětována, a jedině tím, že si vytvoří vlastní cestu, se může naučit být svobodná. (Film Europe)

ZAIDA BERGROTH (*1977)

Finská režisérka, dcera významné malířky, představitelky neoexpresionismu Marjatty Tapioly.

Po roce stráveném v Praze na FAMU pokračovala ve studiu filmové režie na Helsinské univerzitě.

Se svou sestrou, dramatičkou a spisovatelkou Ainou Bergroth, napsala scénář ke svému studentskému filmu *Vlasy* (*Hiukset*, 1998) o dvou kamarádkách, jejichž přátelství naruší prozrazené tajemství z minulosti. Dospívající Marianne v absolventském středometrážním filmu *Skleněná brada* (boxerský slangový termín pro slabého protivníka, finsky *Lasileuka*, 2004) se musí starat o svou malou sestru, protože jejich matka se utápí v alkoholu a depresi. Řadu ocenění režisérka získala za další středometrážní retro o dospívání v osmdesátých letech *Heavy Metal* (2007).

Režijní debut Zaidy Bergroth *Poslední kovboj zůstává* (*Skavabölen pojat*, 2009) je adaptací autobiograficky laděné divadelní hry Anttiho Raivia. Vypráví o dospívání dvou bratří, které rozdělí tajemná událost. Jejich příčin se starší z nich, už v dospělosti, snaží ve vzpomínkách dopátrat. Scénář k filmu, na němž se Zaida Bergroth podílela, získal ve Finsku Jussiho cenu.

V našich kinech byly uvedeny všechny její další celovečerní filmy. *Hodný syn* (*Hyvä poika*, 2011) je drama matky, jejíž syn se pro své ochránářské sklony nedokáže přenést přes matčin nový milostný vztah. Jeho chování se v prostředí opuštěného starého sídla stává čím dál více agresivní a nebezpečné. *Miami* (2017) je často označováno za finskou variaci na Scottovu Thelmu a Louise. Vizuálně působivý film vypráví o dvou sestrách, barových tanečnicích, které jsou pronásledovány kvůli dluhu gangstery. Cestou se snaží vydělat peníze tancem, aby jej splatily.

Prvním režisérčiným pokusem o biografický žánr bylo drama *V Mariině ráji* (*Marian Paratiisi*, 2019). Osobnost významné postavy finských moderních dějin, charismatické kazatelky Marie Åkerblom, zakladatelky vlivného náboženského hnutí ze dvacátých let, je vnímána pohledem dospívající dívky Salome. Ta se setkává s mladičkou prostitutkou Malin a poskytne ji útočiště. Díky ní pak dosud oddaná Salome začíná vnímat události kolem hnutí kriticky a poznávat nepříjemnou pravdu. Film byl přijat kritiky spíše s rozpaky. Oproti tomu zaznamenal její následující film – portrét spisovatelky a malířky Tove Jansson nazvaný prostě *Tove* (viz. anotace) – jednoznačný úspěch.

Veřejně dostupná je její půvabná minimalistická pohádka *Oona* (2018), kterou natočila pro program Evropské komise Natura 2000. (PMi)

Pátek 22. 4. 2022, 21:25 hodin (oficiální česká premiéra)

LVI JEDOU DO BENÁTEK

(Luanët Drejt Venecias)

komedie, drama

Země původu: Albánie, ČR

Rok vzniku: 2022

Scénář: Jonid Jorgji

Režie: Jonid Jorgji

Produkce: Saimir Bajo, Elkjana Gjipali, Tomáš Hruška, Jonid Jorgji, Lukáš Mráček

Kamera: Petros Antoniadis

Střih: Tomáš Nováček

Hudba: Alban Laro, Briz Musaraj, Mariza Ikonimi

Hrají: Kastriot Çausi, Natalia De Maria, Alissa Huzar, Alessandra Bonarota, Vasjan Lami a další

České titulky: Zuzana Nováčková

Dva postarší albánští filmaři se vydají na festival do Benátek. Cestou ale potkají dvě ženy, které jejich plány zásadně pozmění.

Vani a Kaçi jsou přátelé z dětství, kteří spolu ledacos prožili. Dnes jsou to již starší pánové, filmaři s bohatými životními zkušenostmi, které jen tak něco nemůže překvapit. Přesto se na začátku filmového příběhu dozvídají šokující novinu – jejich film „Potěšení z manželství“ byl jako první albánský film v historii vybrán do programu věhlasného filmového festivalu v Benátkách. Od managementu festivalu jsou jim samozřejmě nabídnuty letenky, oni se ale rozhodnou, že si cestu z Albánie do Benátek řádně užijí a vyrazí autem. Tento výlet má pro ně – šedesátníky, kteří prožili celý život v Albánii, jež se jen pozvolna vymaňuje z okovů komunistické diktatury – punc něčeho výjimečného. A opravdu, jejich putování z Bari, kam připlují trajektem, do Benátek, je nakonec

mnohem dobrodružnější, než by se nadáli. Může za to zejména setkání se dvěma ženami. Podle jejich oblečení usoudí, že se jedná o jeptišky, ve skutečnosti jsou to ale herečky účinkující ve filmech pro dospělé jedoucí do Benátek na konkurz. Během společného putování nádhernou krajinou východoitalského pobřeží dochází mezi touto nesourodou čtveřicí ke konfrontaci dvou zcela odlišných světů, která vyústí do několika nečekaných příhod. (JF)

JONID JORGJI

Po dokončení studií filmové režie na Akademii umění v Tiraně zahájil Jorgji svou filmovou kariéru roku 2008 krátkým snímkem *Všichni pláčou* (*Everyone Cries*) jež byl uveden v soutěži na festivalu v Clermont Ferrandu. Podle povídky Dina Buzzatiho pak natočil krátký film *Ztracené dny* (*Ditet e humbura*, 2011). Produkoval a scénáristicky spolupracoval na dvou krátkometrážních filmech režisérky Elkjany Gjipali *Svatební den* (*The Wedding Day*, 2016) a *Dívky* (*Vajzat*, 2019). V rámci programu CIRCA, který usiluje o rozvíjení společných filmových iniciativ Itálie, Albánie a Černé Hory, natočil Jorgji krátký komediální film o dvou turistech, kteří si náhodného řidiče spletou s dealerem a vrahem *Laskavý dealer* (*Sweet Dealer*, 2020). Film *Lvi jedou do Benátek* (2022) je Jorgjiho celovečerním debutem. Zaznamenal mimořádný divácký i kritický úspěch v Albánii i v zahraničí. Albánie jej vyslala jako reprezentanta své země na nominace na Oscara v kategorii Nejlepší cizojazyčný film. Do užšího výběru Akademie se však nedostal. (PMi)

PROJEKT Z ANEB JAK NATOČIT ZOMBIE FILM

(Projekt Z)

komedie, horor

Země původu: Norsko

Rok vzniku: 2021

Délka: 89 min

Scénář: Henrik Martin Dahlsbakken

Režie: Henrik Martin Dahlsbakken

Produkce: Henrik Martin Dahlsbakken

Kamera: Oskar Dahlsbakken

Střih: Kalle Doniselli Gulbrandsen

Hudba: Johannes Ringen

Hrají: Eili Harboe, Myra, Vebjørn Enger, Jonis Josef, Iben M. Akerlie, Arthur Berning, Dennis Storhøi, Alexandra Gjerpen, Ole Christoffer Ertvaag, Laila Goody, Alfred Ekker Strande, Benjamin Helstad a další

České titulky: Film Europe

Studenti točí zombie film v norských horách. Jejich fikce se ale náhle promění ve skutečný boj o život.

Skupina filmových studentů najme tři nezaměstnané herce, aby natočili zombie film v uzavřeném motelu v norských horách. Náhle se jejich fikce promění ve skutečnost, když neznámá bytost začne terorizovat filmový plac.

Snímek měl rozpočet 9 mil. norských korun (23,5 mil Kč) a je svéráznou parodií na nízkorozpočtové hororové filmy. Kombinuje různé techniky i žánry – found footage (náhodou nalezený materiál), pseudodokument. Odkazuje ke španělské sérii REC, americké Cloverfield nebo Blair Witch Project. V rolích nezaměstnaných herců excelují známí norští herci vč. Dennise Storhøie, který hrál ve vysokorozpočtovém americkém filmu *Vikingové* (1999). (anotaci Film Europe rozšířil PM)

HENRIK MARTIN DAHLSBAKKEN (*1989)

Studoval mediální studia v Norsku a ve Velké Británii. Filmové dovednosti si osvojil sám. Svou tvůrčí dráhu zahájil krátkým filmem o milostném vztahu dvou dívek za druhé světové války *Mezičas* (*Tiden imellom*, 2010). Značný mezinárodní úspěch zaznamenal již jeho následující krátký film *Muž z ledové pustiny* (*Mannen fra isødet*, 2012), demytizující dobrodružné výpravy na severní pól z počátku minulého století. Film je příběhem muže, který se jako

jediný přeživší z výpravy pokouší dosáhnout cíle a je přitom vystaven osudové zkoušce. Film byl uveden na řadě festivalů v Evropě i v USA.

Po několika dalších krátkých filmech, jež zpravidla obsahují mysteriózní prvky, slavil v této oblasti mimořádný úspěch snímkem *Díky za všechno (Takk for turen, 2016)* o dvou bývalých sportovcích na sklonku života. Smrtelná nemoc jednoho z nich je nutí přehodnotit svou společnou minulost a smířit se s blížící se smrtí. Smrt přítele nutí druhého hledat způsob, jak bez něj dále žít.

Filmu předcházela Dahlsbakkenův celovečerní debut *Návrat domů (Å vende tilbake, 2015)*. Rodinné drama o dvou synech, kteří se vydávají do hor nalézt ztraceného otce, navrátilce z Afghánistánu, který se rodině odcizil, je zároveň první spolupráce s kameramanem Oskarem Dahlsbakkenem, režisérovy bratrem, jenž bude natáčet všechny jeho další filmy.

V atmosférickém psychologickém dramatu *Pozdní léto (Sensommer, 2016)* nechá postarší norská spisovatelka u sebe přespát pár mladých turistů, který se nečekaně objeví u její vily v pustině. Postupně vychází najevo, že návštěva nebyla náhodná a do rodícího se podivného milostného trojúhelníku vstupují stále temnější prvky.

Počínaje filmem *Jeskyně (Cave, 2016)* rozehrává Dahlsbakken ve svých filmech mnohem více konvence různých žánrů. Na půdorysu dobrodružného thrilleru s mysteriózními prvky sledujeme v atraktivním prostředí napjatý vztah dvou mužů k jedné ženě.

Nenáročná, ale milá komediální road movie *Rovnou na západ (Rett Vest, 2017)* popisuje putování čerstvě propuštěného učitele a jeho otce, ovdovělého transgendera, k západnímu pobřeží Norska.

Námětově blízko k Dahlsbakkenovým dřívějším filmům má thriller *Aféra (En affære, 2018)*. Vdaná žena právníka, která nově nastoupí na místo učitelky tělocviku, je zprvu pronásledována mladým žákem. Když mu podlehně a záhy je jím odmítnuta, role pronásledovaného a pronásledujícího se začínají obracet.

Následovaly dvě komedie. Nápaditou parodií na horory *Projekt Z aneb jak natočit zombie film (Prosjekt Z, 2021, více v anotaci)* uvidíte na naší přehlídce. V komedii *Veselé vánoce (Gledelig Jul, 2020)* akcentuje na situaci setkání širší rodiny s černohumornou nadsázkou tématu jako nevěra nebo rozklad manželství.

Zatím posledním Dahlsbakkenovým filmem uvedeným do kin je road movie *Psanci (De fredløse, 2021)*. Děj se odehrává ve dvacátých letech minulého století a sleduje zvláštní vztah dvou mužů, kteří jsou na útěku před zákonem. Děj je vyprávěn komplikovaně, obsahuje řadu flashbacků a nevyřešených tajemství.

Svým hektickým pracovním tempem si Dahlsbakken vysloužil označení „největšího dřiče v norském filmovém průmyslu“. Krom uvedeného se nyní ve fázi postprodukce nachází dva jeho celovečerní a jeden krátký film. Zmínit je třeba i jeho režijní práci na komediálním televizním seriálu *Naše léto (Neste sommer, 2020)*. (PMi)

Sobota 23. 4. 2022, 9:30 hodin

OÁZA

(Oasis)

drama

Země původu: Srbsko, Nizozemsko, Slovinsko, Bosna a Hercegovina, Francie

Rok vzniku: 2020

Scénář: Ivan Ikić

Režie: Ivan Ikić

Produkce: Marija a Milan Stojanović

Koproducenti: Amra Bakšić Čamo, Miha Černec, Adis Djapo, Koji Nelissen, Joško Rutar, Antoine Simkine, Derk Jan Warrink

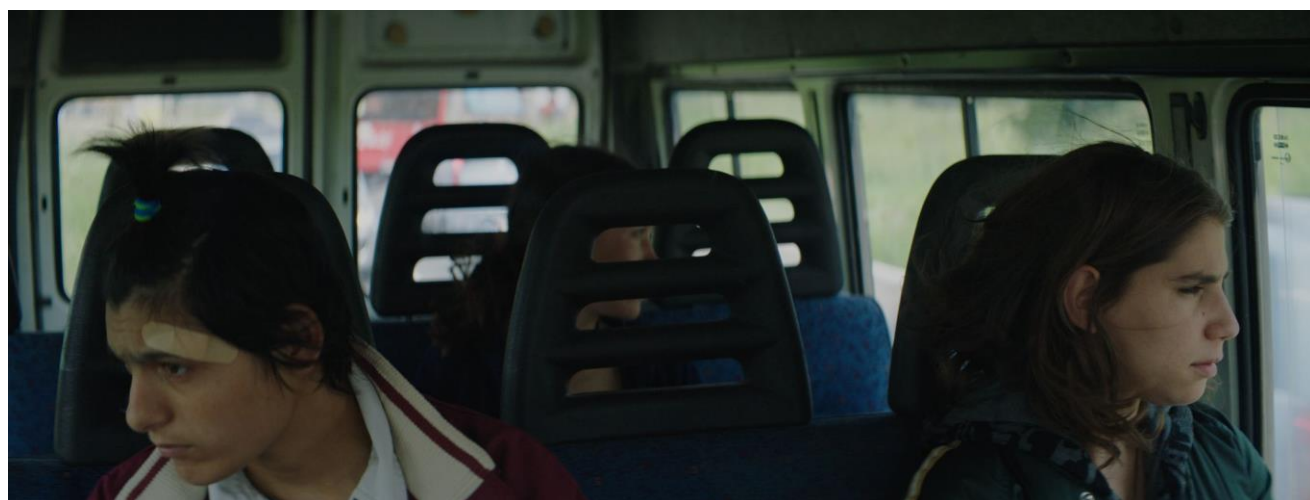
Kamera: Miloš Jacimović

Hrají: Mirijana Novakov, Tijana Marković, Valentino Zenuni, Goran Bogdan, Maruša Majer, a další

České titulky: Markéta Zelená

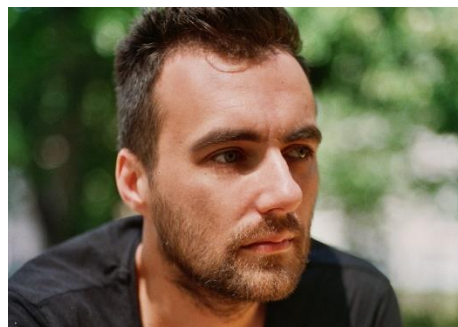
Milostné drama z ústavu pro mentálně postiženou mládež. Film o opravdové lásce nesvázané rozumem.

Když je Marija umístěna do ústavu pro mentálně postiženou mládež, padnou si do oka se svéhlavou Draganou. Jejich přátelství je ohroženo ve chvíli, kdy se ukáže, že se obě zamilovaly do místního introverta Roberta. Ikićův film je založen na silném konceptu, kde namísto herců hrají skutečně mentálně postižené osoby. Film vznikl na základě skutečné situace, o které se režisér Ikić doslechl při natáčení jiného filmu. Snímek je plný emocionálních zvratů. Vypráví o netradičním milostném trojúhelníku a o zoufalé touze po svobodě a sblížení lidí, kteří chtějí prožít své životy po svém. Film byl v roce 2020 oceněn na festivalu v Benátkách cenou Europa Cinemas Label pro nejlepší evropský film. (MK)

IVAN IKIĆ (*1982)

Srbský tvůrce, který absolvoval obor divadelní a filmové režie na Univerzitě umění v Bělehradě. Zaujal hodinovým dokumentem *Tarot Srbija! (2010)* o kontroverzním televizním moderátoru Milanu Radonjičovi, ikoně srbské popkultury proslulé svými výklady tarotu, jež slovy režiséra fungují jako "kolektivní terapie jednoho národa". Formou road movie sleduje putování televizní hvězdy po zapadnutých místech Srbska, v nichž hostuje na lokálních televizních stanicích a setkává se s lidmi žijícími na okraji společnosti.

Celovečerní hraný debut *Barbaři (Varvari, 2014)* je pohledem do světa dospívajících fotbalových chuligánů. Hlavní postava, mladý Luka, nedokáže respektovat autoritu své matky ani zástupců institucí jako jsou sociální kurátorka nebo jeho fotbalový trenér. Ani účast na rabování během demonstrace proti odtržení Kosova mu nepřinese útěchu. Realisticky pojatý film, v němž hrají převážně neherci, byl uveden na karlovarském festivalu v rámci sekce Na východ od západu, v níž obdržel Zvláštní uznání. Pokud Ikić označil za ústřední téma tohoto filmu "hledání identity", bezesbýtku to pak platí rovněž o jeho dalším filmu *Oáza (Korisnici, Oasis, 2020)*, v němž se na prostoru ústavu pro mentálně postižené opět rozehrává téma vztahu jedinců vůči institucionálnímu systému a opět v něm vystupují neherci. Film si získal značný mezinárodní ohlas (více o filmu v anotaci). (PMi)

RECENZE FILMU OÁZA V ČASOPISU VARIETY

Jessica Kiang (překlad MK)

Když ukrajinský režisér Myroslav Slabošpyckyj před šesti lety zaskočil kritiky v Cannes svým filmem *Kmen* ve znakové řeči, zdálo se, že byl dosažen určitý vrchol v autentičnosti a odvaze posunout filmovou formu. Film *Oáza* režiséra Ivana Ikiće šel v autentičnosti ještě dále. Stal se zaslouženě vítězem vedlejší festivalové ceny EUROPA CINEMAS LABEL pro nejlepší evropský film na festivalu v Benátkách v roce 2020. Druhý celovečerní hraný film Ivana Ikiće (po drsném chuligánském fotbalovém dramatu *Barbaři*) využil téměř dokumentárního stylu a také účinkování neherců. Máme před sebou neučesaný milostný trojúhelník zasazený do prostředí srbského ústavu pro mentálně postiženou mládež. Bezútešná tragédie se odehrává v ústavu, který je odříznut od skutečného reálného života.

Režisérův filmařský přístup propůjčuje jednoduchému příběhu emocionální gradaci při zachování hlubokého respektu k protagonistům i příběhu. Již v provokativním úvodu filmu nás moderátor v archivních záběrech seznamuje s otevřením ústavu v roce 1969 jako se skvělým sociálním zařízením. Nadšeně propagandisticky zdůvodňuje existenci ústavu: "Bohužel moderní svět vždy vykazoval nedostatek porozumění pro tyto nešťastné bytosti. V dávných dobách byli takto nemocní lidé při narození zabiti nebo utopeni v moři. My se o

ně umíme postarat". Následuje střih do současnosti, který přináší ostrý kontrast mezi propagačním snímkem z šedesátých let a využitím ruční kamery Miloše Jacimoviće, s nímž se ocitáme v temných a špinavých zákoutích ústavu. Společnost jako celek možná ve svém vývoji došla dál. Pokud jde však o soužití této společnosti s mentálně postiženými lidmi, je vytlačováno na její okraj. Vidíme nedbalost, neutěšený stav zařízení i budov, což se odráží v celkové atmosféře, která v ústavu panuje.

V první třetině filmu přivádí Mariju (Marijana Novakov) do ústavu její pečovatelka (Maruša Majer, jedna z pouhých dvou profesionálních herců v obsazení). Sledujeme, jak se Marija neochotně zabydluje a přátelí s Draganou (Tijana Marković). V další části se děj soustřeďuje na Draganu. Ukazuje se, že Dragana je významně manipulativní, zvláště když je ohrožena Marijiným spojením s Robertem. Ve třetí části pak graduje láska mezi Robertem (Valentino Zenuni) a Marijou, kteří se propojují v dojemné, ale zlověstné scéně srovnávání jizev na jejich zápěstích. Ano – ve filmu jde i o sebepoškozování, ale možná, že jsme při scéně při prověřování Mirjanina těhotenství svědky daleko většího poškození lidské důstojnosti u bezbranného člověka.

I když může popsany dramatický oblouk naznačovat, že film bude mít rychlé tempo, je ve skutečnosti při dvouhodinové stopáži filmu tempo daleko tlumenější. Ikić zvolil velmi asketickou prezentaci i v oblasti zvuku. Nepoužívá hudbu k probuzení emocí, ale přesným citlivým zvukovým designem Ranka Paukoviće posiluje pocit izolace v tomto hermeticky uzavřeném malém světě. Jedná se o film, který je fascinován tvářemi ústředních postav filmu, často snímaných z blízka. Neherci výrazy svých obličejů – při absenci dialogů – nesou velkou část dramatické váhy filmu. Všichni tři podávají strhující výkony. Propast mezi hercem a rolí se tak zmenšuje téměř na nulu. Berme Ikićovu práci s neherci jako castingový převrat, který uzavírá věčnou debatu o tom, zda mají postižené filmové postavy hrát zdraví herci.

Otevírají se daleko hlubší otázky – o tom, jak nahlíželi skuteční mentálně postižení protagonisté na své role, zejména při finále filmu. Na to nám nemůže zcela odpovědět ani soucitná zdrženlivost, se kterou Ikić film natočil. Trávíme s nimi tolik času. Jsme s nimi v jídelně, procházíme se po pozemku nebo si jen čistíme zuby ve společných koupelnách. Při sledování filmu to vnímáme spíše jako dokumentární ukázkou jejich každodenní rutiny, ale ona je to součást filmové fikce.

Jak se po natočení filmu změnilo jejich vnímání světa? Existuje nějaký výsledek z terapeutického zážitku hraní sama sebe v příběhu, který končí jinak než ten váš? Slavný aforismus Jacquese Rivette, že každý film je zároveň i dokumentem vytváření filmu samotného, zde působí velmi autenticky. V případě filmu Oáza se toto prohlášení jeví tak pravdivé, že dokumentární styl filmu může znejasnit filmovou fikci, kterou nám režisér Ikić připravil. Film tak pootevívá dveře k tomu, abychom viděli tento příběh jako ještě mnohem silnější, než jaký je vyprávěn.

Sobota 23. 4. 2022, 12:00 hodin

TADY BYLA BRITT-MARIE

(Britt-Marie var här)

drama

Země původu: Švédsko

Rok vzniku: 2019

Délka: 97 min

Scénář: Anders Frithiof August, Øystein Karlsen, Tuva Novotny

Režie: Tuva Novotny

Produkce: Nicklas Wikström Nicastro

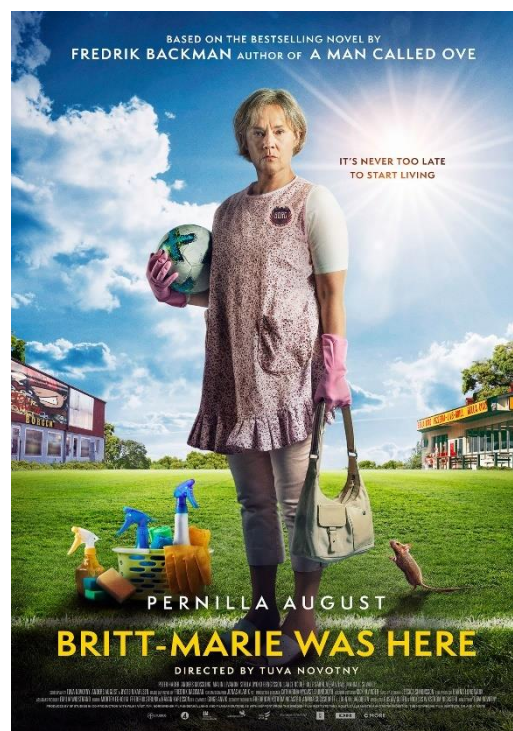
Kamera: Jonas Alarik

Střih:

Hudba: Ginge Anvik

Hrají: Pernilla August, Peter Haber, Anders Mossling, Malin Levanon, Vera Vitali, Olle Sarri, Cecilia Milocco, Hans Brorson, Lancelot Ncube, Mahmut Suvakci, Dion Llapashtica a další

České titulky: Film Europe

Britt-Marie opustila po 40 letech manžela a život ženy v domácnosti a nastoupila jako trenérka místního fotbalového týmu.

Britt-Marie, třiašedesátiletá žena, opustila po 40 letech manžela a dlouhý život ženy v domácnosti. Najít si práci v malém městečku je pro otravnou, pasivně agresivní tetu, jak jí

místní říkájí, docela náročné. A její domovský Borg navíc skutečně nemá cokoli, čím by se pyšnil, snad kromě mladého fotbalového týmu. Když Britt-Marie zahájí novou kariéru jako trenérka tohoto týmu, jde teprve o začátek cesty plné zápasů, výzev, ale i vřelosti a lásky. (Film Europe)

TUVA NOVOTNY (*1979)

Otec jedné z nejznámějších a nejobsazovanějších švédských hereček, někdejší student režie na FAMU, emigroval do Švédska roku 1968 a nyní vyučuje žurnalistiku na univerzitě. Matka Tuvy Novotny je známá sochařka Barbro Hedström.

Svou hereckou dráhu zahájila účastí na nekonečném televizním seriálu *Bullen* (1987-2000). První významnou roli ztvárnila v i u nás úspěšném povídkovém filmu *Tik Tak* (r. D. Alfredson, 1997). Z jejích dalších švédských filmů uveďme alespoň *Honem! Honem!* (2000), *Hubená Sussie* (2003), *Svatební fotograf* (2009) nebo *Borg/McEnroe* (2017).

Často hraje i ve filmech z Dánska, kde v současnosti žije se svým manželem a dcerou, jako například *Černá Madona* (2007), *Uchazeč* (2008), *Originál* (2009), *Boj* (2015). Vedle řady filmů z dalších evropských zemí hrála i v českém filmu *Dana Svátka Blízko nebe* (2005). Účinkovala i v hollywoodských filmech *Nebezpečná posedlost* (2008), *Jíst, meditovat, milovat* (2010) a *Annihilation* (2018).

Režijní práci započala u několika epizod seriálů *Dag* (2010-2015) a *Lilyhammer* (2014). Mimořádně zdařilý byl její celovečerní debut *Slepá skvrna* (*Blindsone*, 2018), v němž během všedního dne sledujeme pohledem matky zápas její dcery s duševní poruchou. Formálně působivý a vyzněním zajímavě nejednoznačný film je snímán jakoby v jediném záběru bez přerušení. Představitelka hlavní role Pia Pjelta získala na festivalu v San Sebastiánu Stříbrnou mušli za nejlepší ženský herecký výkon.

Po adaptaci románu i u nás známého švédského spisovatele Frederika Backmana *Tady byla Britt-Marie* (*Brit-Marie va här*, 2019, viz. anotace) by měl přijít do kin snímek *Diorama* (2022), který aktuálně dokončuje. Tento film by měl zobrazit vztah jednoho páru od počáteční náklonnosti přes svatbu k rodinnému životu, a to vše z vědeckého pohledu. (PMi)

Sobota 23. 4. 2022, 14:15 hodin

NA KONCI ZIMY

(Poslije zime)

drama

Země původu: Černá Hora, Srbsko, Chorvatsko

Rok vzniku: 2021

Scénář: Ivan Bakrač

Režie: Ivan Bakrač

Produkce: Ivan Đurović, Snežana Nikčević, Nikolina Vučetić-Zečević, Vladimir Blaževski

Kamera: Dušan Grubin

Střih: Nataša Pantić

Hudba: Frederic Chopin

Hrají: Momčilo Otašević, Petar Burić, Maja Šuša, Ana Vučković, Ivona Kustudić, Milivoje Obradović, Goran Bogdan a další

České titulky: Markéta Zelená

Mozaika příběhů pěti přátel z černohorského městečka, které osud zavál do různých koutů bývalé Jugoslávie. Film o poválečné generaci žijící ve stínu minulosti.

Pět přátel z dětství se z malého černohorského městečka postupně přesunulo do různých koutů bývalé Jugoslávie, zůstávají však ve spojení a dávné přátelství hraje v jejich životech stále zásadní roli. Epizodicky strukturovaný, civilně natočený snímek dává divákům nahlédnout do jednoho roku v jejich životě, přibližuje jejich tápání, hledání místa ve světě i zásadní momenty, kdy si budou muset uvědomit, že dospělosti už se déle vyhýbat nemohou.

Režisér Ivan Bakrač přináší ve svém neotřelém debutu energickou výpověď o mladé poválečné generaci, nad kterou stále visí stín minulosti. Autenticitu vyznění jednotlivých epizod podtrhuje svým sympaticky trefným výkonem pětice talentovaných mladých herců.

(KVIFF - Lenka Tyrpáková)

IVAN BAKRAČ (*1987)

Narodil se v černohorském městě Nikšići. Na Srbské akademii věd a umění v Bělehradě studoval interiérový design a architekturu. Kromě tohoto studijního programu byl současně posluchačem oboru filmová režie ve třídě Vladimira Blaževského (jeho medailon najdete v katalogu VFM z roku 2015). Poprvé na sebe upozornil krátkým dokumentem *Mluv, abych tě viděl* (*Progovori da te vidim!*, 2008). Film reflektuje názorová stanoviska čtyř profesorů srbštiny v době, kdy se schylovalo k uznání černohorštiny jako právoplatného samostatného jazyka. Toto téma otevírá řadu otázek týkajících se problémů národní identity, náboženství a jazyka.

Jako absolventský projekt v rámci fakulty pak vznikla Bakračova čtvrt hodinová adaptace povídky Raymonda Carvera Příjemná maličkost pod názvem *Malá, ale správná věc* (*Mala ali prava stvar*, 2011). Tímto filmem započala spolupráce s hercem, spisovatelem a malířem Branislavem Jevtićem, jenž se scénáristicky podílel na všech Bakračových krátkých filmech.

Středometrážní komorní drama *Války* (*Ratovi*, 2013) bylo uvedeno na řadě festivalů včetně zlínského. Děj se odehrává v černohorském městečku, kam se vydává se svou ženou učitel historie z Bělehradu, aby unikl depresím, jež ho sužují. Během jedné ze svých osamocených toulek se setkává se záhadnou ženou a jejím vnukem...

Studii strachu z lidské osamělosti je další Bakračův krátký film *Naše kůže zešednou* (*Koža će nam postati siva*, 2014). Největším úspěchem Bakračovy rané tvorby je snímek *Maleš* (2016), který Jević charakterizoval jako "temnou pohádku". Děj se točí kolem rodinné oslavy devatenáctých narozenin jedné ze čtyř žen, které každá po svém prožívají emocionální zmatky způsobené střetem představ o svobodě s touhou po rozšíření rodiny, reprezentované autoritativní matkou. S makedonskou režisérkou Lidijou Mojsovskou se Bakrač režijně podílel na filmu *Po životě* (*Life After*, 2018). Příběh konfrontuje životní postoje mladé restaurátorky, která se rozhodne pro řeholní život se světem postaršího homosexuála. Během krátkého setkání se oba zamýšlí nad svými životními volbami a o směřování jejich dosavadního života.

Témata Bakračovy krátkometrážní tvorby, otázky národní identity a vnímání osobní svobody z frustrace vnitřní samoty, se koncentrují v Bakračově celovečerním debutu *Na konci zimy* (*Poslije zime*, 2021) jenž byl uveden na festivalu v Karlových Varech v sekci Na východ od západu (viz. anotace). (PMi)

Sobota 23. 4. 2022, 16:30 hodin

MARGRETE - KRÁLOVNA SEVERU

(Margrete den Første)

historický, drama

Země původu: Dánsko, Norsko, Švédsko, Polsko, Česko, Island

Rok vzniku: 2021

Délka: 120 min

Scénář: Charlotte Sieling, Jesper Fink, Maya Ilse

Režie: Charlotte Sieling

Produkce: Lars Bredo Rahbek, Birgitte Skov

Kamera: Rasmus Videbæk

Střih: Sverrir Kristjánsson

Hudba: Jon Ekstrand

Hrají: Trine Dyrholm, Søren Malling, Morten Hee Andersen,

Jakob Oftebro, Magnus Krepper, Bjørn Floberg,

Suzanne Reuter, Simon J. Berger, Paul Blackthorne, Richard Sammel,

Thomas W. Gabrielsson, Annika Hallin,

Tinna Hrafnsdóttir, Halldóra Geirharðsdóttir, Linus James Nilsson, Per Kjerstad, Ole Niemann, Iva Šindelková a další

České titulky: Film Europe

Příběh mocné ženy, která na počátku 15. století sjednotila Skandinávii.

Píše se rok 1402. Margrete dosáhla toho, co se ještě žádnému muži nepodařilo. Spojila Dánsko, Norsko a Švédsko do mírově orientované unie, kterou sama řídí prostřednictvím svého mladého adoptovaného syna Erika. Svazek je však sužován nepřáteli, a Margrete proto plánuje sňatek Erika a anglické princezny. Spojenectví s Anglií by mělo unii zajistit status nové evropské velmoci, avšak právě vznikající spiknutí má zničit Margrete a vše, v co věří.

Režisérka Charlotte Sieling má za sebou dlouhou kariéru jedné z nejuznávanějších dánských režisérek v televizních seriálech, jako je *Vláda* (2013), *Vražda* (2009), *Most* (2011), *Those Who Kill* (2014) a americký

seriál *Ve jménu vlasti* (2018).

S *Margarete: královnou severu* přenese Charlotte Sieling na plátno jeden z největších příběhů severských zemí – příběh jedné z nejmocnějších žen evropských dějin. (Film Europe)

CHARLOTTE SIELING (*1960)

Absolvovala roku 1985 herectví na Dánské národní divadelní škole a později (1995) scenáristiku na Dánské národní filmové škole. Od roku 1985 působí jako divadelní a filmová herečka. Ztvárnila řadu vedlejších rolí ve filmech jako například *Vlk u dveří* (*Oviri*, r. H. Carlsen, 1986), *Bílá Ivice* (*Den vita lejoninnan*, r. P. Berglund, 1996) nebo *Obviněný* (*Anklaget*,

r. J. Thuesen, 2005).

Režijně se prosadila především jako spolurežisérka řady televizních seriálů, z nichž připomeňme ty nejznámější: *Vražda* (*Forbydelsen*, 2007-2009), *Most* (*Bron*, 2011) nebo *Vláda* (*Borgen*). Režírovala i několik epizod úspěšných amerických seriálů, například *Ve službách FBI* (*White Collar*, 2013), *Takoví normální Američané* (*The Americans*, 2014) nebo *Dobré mravy* (*Good Behavior*, 2016).

Debutovala celovečerním filmem *Přes ulici, pod vodou* (*Over gaden under vandet*, 2009). Děj se odehrává v Kodani a líčí krizi tří různě provázaných partnerských párů. Kritika ocenila vynikající herecké výkony, výtky směřovaly především k místy příliš vykonstruovaným epizodám.

S podobnými výhradami se setkal i režisérčin následující film *Muž* (*Masteren*, 2017). V Praze natočené komorní drama ukazuje lidské i tvůrčí soupeření stárnoucího úspěšného umělce se svým znovunalezeným synem. Ten je rovněž uznávaným umělcem, ale v oblasti grafitti, která je otci naprosto cizí.

Teprve film *Margarete – královna severu* (*Margrete den Første*, 2021) si zaslouženě získal přízeň diváků i kritiky. (PMi)

RYBAŘENÍ A RYBÁŘSKÉ ROZPRÁVĚNÍ

(Ribanje i ribarsko prigovaranje)

drama, historický

Země původu: Chorvatsko

Rok vzniku: 2020

Scénář: Milan Trenc

Režie: Milan Trenc

Produkce: Boris Veličan, Milan Trenc (Studio devet)

Kamera: Ivan Zadro

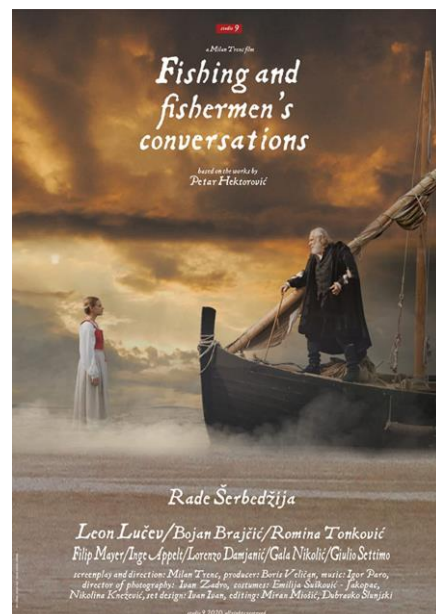
Střih: Miran Miošić, Dubravko Slunjsk

Hudba: Igor Paro

Hrají: Rade Šerbedžija, Leon Lučev, Romina Tonković, Bojan Brajčić, Ingeborg Appelt, Gala Nikolić, Lorenzo

Damjanić, Filip Mayer, Giulio Settimo a další

České titulky: Branka Čačković

Starý šlechtic se místo čekání na smrt vydá s rybáři na plavbu, při které vzpomíná na svou tragickou mladickou lásku a bouřlivé události jež prožil.

Příběh se odehrává v 16. století. Šlechtic a básník Petar Hektorović trpí různými neduhy, které přišly se stářím. Léto tráví ve svém sídle na ostrově Hvar. Z dlouhého nicnedělání i z péče, kterou se mu dostává od jeho služebnictva, je unaven, proto se rozhodne, že místo čekání na smrt vypluje se dvěma rybáři na moře. Při rybaření se mu vybavují vzpomínky na mládí, na bouřlivé události, jichž byl svědkem i aktérem a na jeho tragickou mladickou lásku.

Film je adaptací stejnojmenného klasického díla chorvatské literatury, jenž v 16. století napsal Petar Hektorović. V něm popisuje třídní rybářskou cestu na ostrovy Brač a Šolta ve společnosti rybářů Paskoje a Nikoly. Milanovi Trencovi, který je podepsán pod scénářem i režii, se jej podařilo převést neuvěřitelně poutavým až magickým způsobem do filmu. K tomu přispěli i představitelé hlavních rolí, především Rade Šerbedžija v roli Petara Hektoroviće. (JF)

MILAN TRENC (*1962)

Chorvatský kreslíř, ilustrátor, spisovatel a filmový režisér se narodil v Záhřebu, kde vystudoval grafiku a filmovou režii ve třídě Krešo Golika na Akademii dramatického umění. Již během studií publikoval své první komiksy a kresby, do roku 1985 byl kmenovým ilustrátorem chorvatského časopisu o počítačích Start. Na počátku osmdesátých let začal

spolupracovat s filmovou společností Zagreb Film, nejprve jako fázař. Jako animátor vytvořil samostatnou epizodu ke krátkému filmu Krešimira Zimoniće *Zápas (Utakmica, 1987)*.

Ve spolupráci se záhřebskou televizí natočil svůj absolventský projekt, středometrážní černobílý hraný *Příběh o Duchu (Priča o Duhu, 1989)* o muži, který se neoprávněně zmocní tajemného prstenu a za trest jej pronásleduje duch, jehož vidí jen on.

První mezinárodní úspěch zaznamenal filmem podle povídky básníka Milana Milišiće *Velká zábava (Veliki perovod, 1990)*. Krátká groteska o zhýčkaném bohatém dítěti a oživlém prasátku, které před ním a jeho kladívkem utíká, aby užívalo radostí života, byla s úspěchem uvedena na filmovém festivalu v Londýně a je dnes považována za klasické dílo záhřebské animované školy.

Roku 1991 Trenc odcestoval do USA, kde začal publikovat komiksy v kultovním časopisu Heavy Metal. Jeho kresby se objevovaly v The New York Times, Time, Wall Street Journal, Fortune Magazine, Washington Post, BusinessWeek a jiných významných periodikách. Za tuto práci obdržel Trenc řadu významných ocenění.

Roku 1993 napsal a ilustroval dětskou obrázkovou knihu *Noc v muzeu*. Fantastický příběh o nočním hlídači v Americkém přírodovědném muzeu si získal velkou popularitu a stal se předlohou k mimořádně úspěšnému vysokorozpočtovému filmu *Noc v muzeu (2006, r. Shawn Levy)*. Film se dočkal dvou pokračování a bestsellerem se stala jeho knižní adaptace od spisovatele Leslie Goldmana. Samotný Trenc filmovou adaptaci hodnotil velmi kladně. Imponovalo mu, že zůstal zachován hravý a nenásilný duch předlohy.

Od roku 1996 Trenc scenáristicky spolupracoval na videích Sony Nicklodeon Movies a v následujícím roce spoluzaložil s dokumentaristkou a producentkou Mandy Jacobson produkční společnost IMG media. Společnost se věnovala především produkování dokumentárních filmů, ale taky přijímala komerční zakázky pro zákazníky jako Hallmark, United Nations, Sony nebo Viacom. Od roku 1998 se společnost uplatňovala i v oblasti webdesignu pro různé americké společnosti.

Roku 2000 se společnost produkčně podílela i na Trencově celovečerním hraném debutu *Zenové povídky (Zen Stories)*. Tento film vypráví pět různých epizod odehrávajících se v současném New Yorku, jež jsou inspirovány tradičními zenovými příběhy.

Po návratu do Záhřebu v roce 2004 začal Trenc přednášet na tamní Akademii výtvarných umění. Návratem k filmové animaci byl krátký film *Slon jde do školky (Slonić ide u vrtić, 2009)* o dvou myších, které slona připravují do školky. Následovala krátká etuda *Samota (Samoća, 2010)*. Ke své nejúspěšnější práci se Trenc vrátil krátkým filmem *Velmi mokrá noc v muzeu (Vrlo mokra noć u muzeju, 2017)*.

Svou originální poetiku Trenc rozvinul i ve svém druhém celovečerním hraném filmu *Rybaření a rybářské rozprávění (Ribanje i ribarsko prigorovanje, 2020)*, barvitým snímku podle klasického díla Petara Hektoroviće ze 16. století. (PMi)

KAŽDÝ, KDO TOČÍ FILMY V CHORVATSKU, TO DĚLÁ Z LÁSKY

Úryvek z rozhovoru Niny Ožegović s Milanem Trencem pro www.tportal.hr (překlad JF)

Jednou jste řekl, že poté, co jste si poprvé přečetl Hektorovičovo Rybaření a rybářské rozprávění, tak jste se stal touto prací posedlý. Co vás na tomto dílu, který je na první pohled nesmírně těžké přenést do filmové podoby nejvíc zaujalo?

V jednu chvíli jsem byl tímto dílem opravdu posedlý, ale ne proto, že bych měl Rybaření a rybářské rozprávění opravdu rád, ale proto, že jsem hned na začátku cítil, že toto dílo má pro film potenciál. Stalo se to jednoho rána ve Starem Gradu na Hvaru. Vzal jsem knihu v angličtině, přečetl jsem si pár stránek a pak jsem si šel zaběhat. Po vypití kávy v kavárně jsem šel do Hektorovičeva Tvrdalje, bylo nádherné ráno, ptáci zpívali, ryby plavaly ve vodě. Najednou jsem měl vizi, že tento okamžik a ten z doby před 500 lety, kdy tam žil Hektorovič, vypadají stejně. Možná jsou nějaké kameny trochu sešlapanější, ale v zásadě je to stejné. Co vidím já, viděl i Petar Hektorovič. Takže stejná realita existovala i tehdy a je svým způsobem nadčasová. Napadlo mne, že tato jeho realita může být znovu vytvořena v přítomnosti, a že v tom nebude žádný rozdíl. Před očima se mi začaly míhat postavy, což se mi v životě nestalo. Byl jsem zvědavý a rozhodl jsem se natočit film podle té básně. Když jsem se rozhodl natočit film podle „Rybaření“, četl jsem v Chorvatsku všechny texty o Hektorovičově díle a životě.

K filmu jste napsal i scénář. Držel jste se striktně předlohy, nebo jste příběh aktualizoval, tedy přizpůsobil duchu dnešní doby?

Jádrem scénáře je milostný příběh, který v knize ve skutečnosti není. Ze životopisu Petara Hektoroviče totiž víme, že se nikdy neoženil, ale že po něm zůstala nemanželská dcera. Byla-li dcera, byla i láska s její matkou, a protože o té ženě později nebyla nikde žádná zmínka, evidentně se s ní něco stalo. Předpokládal jsem, že zemřela, i když to nemusí být pravda. Ta milostná epizoda z Hektorovičova mládí dala celému „Rybaření“ nové světlo. „Rybaření“ je v podstatě popisem tří denního výletu, do kterého Hektorovič vložil mnoho odkazů na starověkou literaturu. Vzal jsem z něj pouze realistické prvky, které jsou rozhodně nejlepší z celé básně, ve kterých popisuje jejich každodenní činnosti, a malé zajímavé příhody, které netvoří více než 15 procent knihy. Vlastně jsem chtěl ztvárnit, jak vypadala cesta, po které Hektorovič tu knihu napsal. Nechtěl jsem natočit film podle knihy, ale snažil jsem se na základě myšlenek z ní představit si, jak to ve skutečnosti vypadalo. Přidal jsem některé z Hektorovičových snů a vizí, například třetí den cesty, který je popisován jako skutečnost, jsem si představoval jako jeho fantazii. Kvůli horku a slunci trochu blouznil a představoval si galeonu s tajemným šlechticem. Zejména proto, že někteří odborníci tvrdí,

že Hektorović tím narážel na Matyáše Korvína, chorvatsko-uherského krále, mi to do příběhu nezapadalo.

Natáčel jste ve Starem Gradu i v Jelse, pak na moři, na lodi. Měl jste podporu místních?

Musím říct, že Stari Grad i město Hvar projekt podpořilo jak finančně, tak lidsky, všechny dveře nám byly otevřené a bez pomoci místní komunity bychom ten film nikdy nedokázali natočit. Ve filmu hrají všechny vedlejší role místní herci, což pro mě bylo velmi důležité. Natáčení bylo velmi těžké, protože jsme měli omezené zdroje. Museli jsme vše natočit za 20 dní, což nebylo snadné. Ve filmu je hodně exteriérů, naštěstí nám vyšlo počasí. Natáčení nám celkem usnadnilo využití přirozeného světla, například pokud Hektorović zmiňuje svíčky nebo oheň, máme ve filmu také jen svíčky nebo oheň. Sice jsme měli k dispozici i osvětlení, ale využívali jsme jen přirozené světlo, které nám urychlilo práci.

Byl Rade Šerbedžija vaší první volbou pro roli Petara Hektoroviče?

Rade Šerbedžija byl mou první a jedinou volbou pro roli Petara Hektoroviče. Je také vášnivým rybářem, takže nikdo jiný nepřipadal v úvahu. Kontaktoval jsem jej hned, jak jsem napsal scénář, tedy před pár lety, a Rade přispěl svými nápady do finální verze scénáře. Když si například přečetl první verzi scénáře, řekl mi: „Milane, tvůj scénář je krásný, ale co tady budu hrát? Není zde žádné drama!“ Pak mi řekl: „Vidím nějaké pijavice, nějakou tmou, nějaké rány“. Pozorně jsem ho poslouchal, všechno, co řekl, jsem si vzal k srdci. A film začíná pijavicemi! Později mi řekl: „Hodně jsem o tomhle scénáři přemýšlel, nejlepší by bylo, kdyby ho zabili!“ Myslel jsem si, že Nikola a Pasko nemohli zabít Hektoroviče, nicméně ten návrh, který byl nakonec do filmu velmi zajímavým způsobem zakomponován, jsem úplně nezavrhl, ale to vám nechci prozrazovat. Byla to tvůrčí spolupráce, při které on díky svému velkému instinktu, talentu a zkušenostem přicházel s nápady a já jsem byl dost chytrý na to, abych o nich přemýšlel, měnil je a přizpůsoboval a zahrnul do filmu. Myslím, že film získal na kvalitě minimálně o 30 procent díky jeho nápadům a o 50 procent díky němu jako herci.

Je všeobecně známo, že natáčení filmů je nákladná záležitost, a že není snadné sehnat na to peníze. Vy jste měli štěstí a podařilo se vám získat finanční podporu od HAVC (Chorvatské audiovizuální centrum) i místní komunity. Je natáčení filmu v Chorvatsku traumatizující zážitek?

Bylo by pro nás mnohem jednodušší, kdybychom měli větší rozpočet, ale i přes skromné finanční prostředky jsme se dokázali dobře zorganizovat a tým na všechno reagoval skvěle, protože nám všem na natočení filmu opravdu záleželo. Každý, kdo točí filmy v Chorvatsku, to dělá z lásky a potřeby, s velkými oběťmi, a když vám tolik záleží na vytvoření projektu, pak jste vděční za všechny finanční prostředky, které dostáváte. Jsem vděčný HAVC a HRT (chorvatská televize) a místní komunitě za jejich podporu.

Sobota 23. 4. 2022, 21:20 hodin

NIC K SMÍCHU

(Ingenting å le av)

komedie, drama

Země původu: Norsko

Rok vzniku: 2021

Délka: 100 min

Scénář: Odd-Magnus Williamson

Režie: Petter Næss

Produkce: Gudny Hummelvoll, Eléonore Anselme

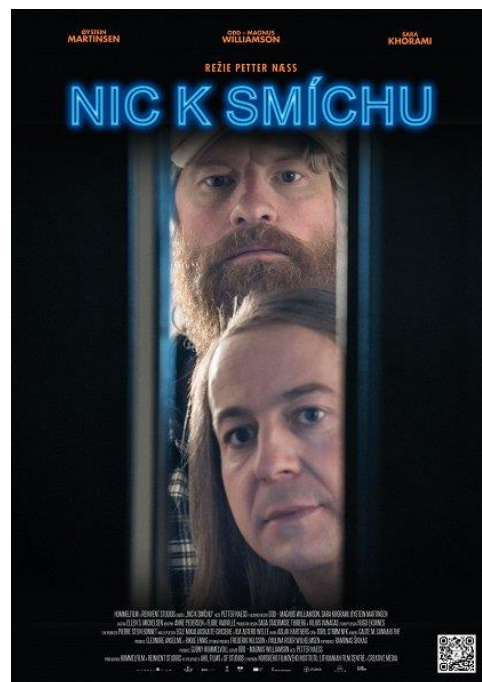
Kamera: Gaute Gunnari

Střih: Toril Strøm

Hudba: Aslak Hartberg

Hrají: Odd-Magnus Williamson, Sara Khorami, Øystein Martinsen, Marlene Stavrum, Karoline Krüger, Ebba Steenstrup Såheim, Ylva Bjørkaas Thedin, Anne Marie Ottersen, Dag Håvard Engebråten, Andrine Sæther, Ane Skumsvoll, Penda Faal a další

České titulky: Pilot Film

Úspěšnému stand-up komikovi se během jediného dne obrátí život naruby. Musí se vyrovnat s neúspěchem i vážnou nemocí, znovu si věřit a začít se smát.

Kasper Berntsen (40) je úspěšný stand-up komik. Má všechno, co si člověk může přát: pravidelně vystupuje v nejlepším komediálním klubu ve městě, má krásnou přítelkyni a vede báječný život jako veřejně známá osoba. Jednoho dne se však všechno změní. Kasper je propuštěn a přijde o své pravidelné vystoupení. Ještě téhož večera, kdy se vrátí domů, ho opustí jeho přítelkyně. Aby toho nebylo málo, Kasper se ocitne tváří v tvář nejhorší noční můře, jakou si lze představit: je pozván k lékaři, kde zjistí, že má nevyléčitelnou rakovinu. To vše ve stejný den. *Nic k smíchu* je dojemný příběh o tom, jak se Kasper vyrovnává s vážnou nemocí a jak získává novou víru v sebe sama a znovu se začíná smát. (Pilot Film)

PETTER NÆSS (*1960)

Norský divadelní a filmový režisér. Jeho matka byla divadelní herečkou, otec scénografem. Od dětství toužil být hercem a první jevištní zkušenost získal již na základní škole, kde vystupoval na jednom představení s Axelem Hellsteniusem, autorem scénářů k většině budoucích Næssových filmů.

Svou profesionální kariéru započal jako divadelní herec a od roku 1981 také jako asistent produkce u televizních adaptací divadelních her v Norské státní televizi (NRK TV).

U filmu začínal vedlejšími rolemi ve snímcích *Smrt v Oslu S (Døden på Oslo S, r. E. Isaksen, 1990)* a *Nebezpečné vody (Farlig farvann, r. L. Berg, 1995)*.

Od roku 1996 pracuje jako režisér v Novém divadle v Oslu, kde rovněž založil malou scénu Café stage poskytující prostor pro malé soubory.

Režijně debutoval bláznivou komedií *Absolutní přežitek (Absolutt blåmandag, 1999)* o pomstě stárnoucí kadeřnice na svém letitém partnerovi, nerozhodném smolaři a alkoholikovi.

Největším úspěchem Næssovy kariéry je jeho hned druhý film *Elling (2001)* podle románu Ingvara Ambjørnsena o soužití dvou duševně narušených mužů v jednom sociálním bytě, o sociální fobii trpícího Ellinga a požitkářského leč jednoduchého a smolařského Kjella. Milý film, který s vynikajícím scénářem a skvělými hereckými výkony nesentimentálně zpracovává složitá témata, byl uveden na festivalech ve Varšavě a San Sebastianu a dostal se do úzké skupiny filmů nominovaných na Oscara v kategorii Nejlepší cizojazyčný film. Elling se dočkal také pokračování *Maminčin Elling (Mors Elling, r. E. Isaksen, 2003)*, jež bylo spíše zklamáním. Næss pak trilogii zakončil snímkem *Miluj mě zítra (Elsk me i morgen, 2005)*, který tentokrát řeší Ellingovy milostné peripetie. Ani tento film však nedosáhl kvalit původního filmu.

Po Ellingovi následovala nekomplikovaná teenagerská komedie *Panenství na obtíž (Bare Bea, 2004)*, která byla kritikou přijata vlažně. Næssovi přece jen více vyhovují témata, v nichž se v komediálním klíči postavy vyrovnávají s vážnými tělesnými, duševními a sociálními překážkami. V romantické komedii *Zamilování bláznů (Mozart and the Whale)* natočené v USA, se spolu snaží překonávat překážky v partnerském vztahu dva lidé trpící autismem, geniální umělkyně a hudebnice Isabelle (Radha Mitchell) a matematik Donald (Josh Hartnett). V komedii *Vydržet se ženou (Tatt av kvinnen, 2007)* se nemluvný hlavní hrdina dostane do osidel manipulativní ženy, která mu převrátí život naruby.

Odvratem od komedií k vážnějším námětům v Næssově tvorbě byl ve Švédsku natočený film *Přeskoč (Hoppet, 2007)*. Příběh dvou chlapců, sourozenců z nejmenované

země Středního východu, kteří bez rodičů musí sdílet úděl utečenců do Švédska, byl uveden na řadě festivalů včetně našeho ve Zlíně. Drama *Beze studu (Maskeblomstfamilien, 2010)* podle románu Larse Saaby Christensena se odehrává v padesátých letech a vypráví o chlapci trpícím hermafroditou. Jeho dospívání je proto plné skrývání a ústrků. K jediné opoře, spolužačce Emilii nedokáže najít blízký vztah a ostentativně jí opovrhne. Nakonec se ale odhodlá bojovat o svou svobodu přes rozhodnutí svých rodičů, bránícímu operaci, jež by mu pomohla plnohodnotně žít. Film se obecně setkal s negativní kritickou odezvou, převažoval názor, že Næss přecenil síly u tak temné a náročné předlohy.

Nejúspěšnějším filmem Næssovy „vážné“ tvorby je válečný film *Kříž cti (Into the White, 2012)*. Aristotelovsky pojaté drama z druhé světové války je postaveno na precizně vystavěném scénáři a skvělých hereckých výkonech. Děj se odehrává v prostoru opuštěné horské chaty, kde se posádky dvou sestřelených nepřátelských letadel musí přes rozdílné vnímání světa přežít drsnou norskou zimu.

V následujících letech se Næss věnoval především divadelní práci a spolurežii televizní ságy *Šťastná to zem (Lykkeland, 2018, 2022)* o Norsku šedesátých let, kdy do osudů obyvatel malého rybářského městečka zasáhne objev naleziště ropy.

K celovečerní tvorbě se Næss vrátil tragikomedii *Nic k smíchu (Ingenting å le av, 2021, viz. anotace)*. (PMi)

Sobota 23. 4. 2022, 23:35 hodin

FILM NASLEPO

r. ? / Balkán ? / ? min / drama, mysteriózní

do 15 let nepřístupné

Film s vysoce aktuálním tématem, který v žádném jiném českém či slovenském kině neuvidíte.

DOBRÝ ZRÁDCE

(Vores mand i Amerika)

historický, drama

Země původu: Dánsko

Rok vzniku: 2020

Délka: 116 min

Scénář: Christina Rosendahl, Dunja Gry Jensen, Kristian Bang Foss

Režie: Christina Rosendahl

Produkce: Jonas Frederiksen

Kamera: Louise McLaughlin

Střih: Janus Billeskov Jansen, Olivier Bugge Coutté

Hudba: Jonas Struck

Hrají: Ulrich Thomsen, Mikkel Boe Følsgaard, Denise

Gough, Zoë Tapper, Burn Gorman, Henry Goodman,

Esben Dalgaard, Ross McCall, Pixie Davies, Amber Fer-

née, Søren Sætter-Lassen, Nicholas Blane, Miri Ann Beu-

schel, Henrik Noël Olesen, Hans Henrik Clemensen, Nathan Meister, Rhea Lehman a další
České titulky: Film Europe

Příběh podle skutečných událostí. Dánský velvyslanec v USA se v roce 1939 po okupaci své země Německem, prohlásí za jediného představitele svobodného Dánska.

Píše se rok 1939 a Henrik Kauffmann slouží jako dánský velvyslanec v americkém Washingtonu. S okázalým životním stylem a přístupem ke zlatým národním rezervám si Kauffmann v Americe žije na vysoké noze, chráněn svým šarmem a politickým postavením.

Když německá vojska vtrhnou do jeho rodné země a obsadí ji, Kauffmann se prohlásí za jediného skutečného představitele svobodného Dánska v opozici vůči nacistům. Tváří v tvář rostoucím hrozbám a obviněním ze zrady ze strany „oficiální“ dánské vlády se Kauffmann pokouší získat důvěru amerického prezidenta

Franklina D. Roosevelta – a aby odolal nacistické okupaci, musí riskovat vlastní pověst, rodinu i důvěru svého národa. (Film Europe)

CHRISTINA ROSENDAHL (*1971)

Studovala literární komparatistiku a filmová studia na Kodaňské univerzitě. Po krátkém pobytu na Newyorské filmové škole pokračovala ve studiích filmu na kodaňské alternativní vzdělávací škole Film School 16.

Počínaje rokem 1998 sledovala od samotného vzniku tvůrčí vývoj skupiny Swan Lee, jejíž frontmankou je Christinina sestra Pernille Rosendahl. Výsledkem jejich čtyřleté spolupráce je úspěšný dokument *Hvězdář (Stjernekipper, 2002)*. Se skupinou pak natočila několik videoklipů a záznam z koncertního turné *Swan Lee Live at Vega and Roskilde (2004)*. Pernille si rovněž zahrála menší roli v Christinině debutu *Trojitá výzva (Superkvoksen, 2006)*.

Dříve než natočila *Trojitou výzvu* si téma nelehkého dětství a dospívání osahala v několika krátkých filmech. Hodinové *Děti Buddhy (Buddhas Barn, 2003)* zaznamenávají osud dvaadvacetiletého Khunu Lamy, který se narodil tibetskému lámovi a dánské hippie dívce v sedmdesátých letech a dětství a dospívání prožil v buddhistickém klášteře. Film zobrazuje stanoviska matky i klášterních duchovních. Krátký hraný film *Laugheho kočka (Lauges kat, 2003)* je miniaturoou o malém chlapci toužícím po kotěti a o necitlivém zásahu jeho rodičů. Televizní dokument *Síla lásky (Magten over kærligheden, 2004)* ukazuje morální postoje pětice kodaňských právníků, kteří mají na starost případy, ve kterých se rozvedení rodiče neshodnou na podobě střídavé péče o své děti.

O zmatcích vyvolaných probuzenou sexualitou dospívající Cecílie vypráví krátký film *Fucking 14* (2005).

Debut Trojitá výzva vypráví o třech kamarádkách, které si dobrovolně zvolí zvláštní výzvu – pomocí dětské hry nebe-pekle-ráj podstupují iniciační „zkoušky dospělosti“ v podobě troufalých úkolů se sexuálním podtextem. Ty je nutí vystoupit z konformní zóny a okolí přivádějí k nečekaným, často nepříčetným reakcím. Hořká komedie s místy až bezohledně drsnými situacemi je prostá neduhů žánru teenagerských komedií jako je plytké moralizování nebo lacině efektní podbízění se cílovému publiku. Rafinovaný vizuální styl a režisérčino suverénní vedení herců pomáhá dotvořit velmi živý a přesvědčivý trojportrét sexuálního dospívání.

V následujících letech se Rosendahl podílela na několika krátkých filmech. Režijně se podílela i na úspěšném seriálu *Lulu & Leon* (2010).

Nikoli pouhým intermezem, ale naopak patrně nejosobnějším režisérčíným filmem, je dokument *Násilí – Ve jménu lásky* (*Vold - I kærlighedens navn*, 2017), který vyvolal v Dánsku značnou veřejnou odezvu. Rosendahl se v něm vypořádává s vlastní zkušeností s domácím násilím prožitým v dětství. Natáčení probíhalo na azylové ubytovně a přináší svědectví obětí, žen a dětí, když den po dni ukazuje, jak složitá je cesta vysvobození z traumat prožitého utrpení.

Pro mnohé překvapivě se Rosendahl u svého dalšího celovečerního filmu *Idealista* (*Idealisten*, 2015) věnovala velké historické látce. Drama podle skutečných událostí sleduje počínání rozhlasového novináře Poula Brinka, který dokázal na přelomu osmdesátých a devadesátých let přes odpor dánských úřadů zjistit okolnosti zřícení amerického bombardéru se čtyřmi atomovými bombami v roce 1968. Dostává se tak na stopu léta ukrývanému nepříjemnému státnímu tajemství....Solidně natočený politický thriller se setkal se skvělým diváckým a kritickým ohlasem.

Moderní dánskou historii zpracovává i následující režisérčin film *Dobrý zrádce* (*Vores mand i Amerika*, 2020, viz anotace). (PMi)

Neděle 24. 4. 2022, 12:00 hodin

NEZNÁMÝ

(Neidentificat)

krimi, thriller, akční, drama

Země původu: Rumunsko, Lotyšsko, ČR

Rok vzniku: 2020

Scénář: Iulian Postelnicu, Bogdan George Apetri

Režie: Bogdan George Apetri

Produkce: Bogdan George Apetri, Florin Serban

Kamera: Oleg Mutu

Střih: Bogdan George Apetri

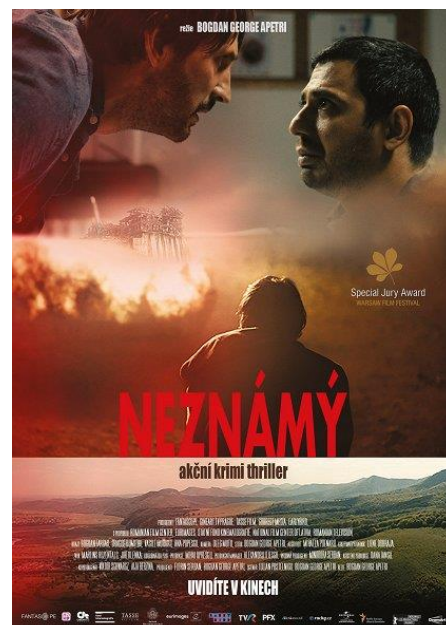
Hudba: Frederic Chopin

Hrají: Bogdan Farcaș, Dragoș Dumitru, Vasile Muraru, Ana

Popescu, Olimpia Mălai, Kira Hagi, Ion Bechet, Andrei

Aradits, Emanuel Pârvu a další

České titulky: Cinemart

Policejní inspektor se kvůli vášnivému vztahu k mladé atraktivní dívce dostává do víru událostí vedoucích k jeho neodvratnému pádu na lidské dno.

Florin je policejní inspektor kriminálního oddělení v rumunském městečku a brzy má být povýšen. Jeho osobní život se točí kolem krásné a o hodně mladší Stely. Ale vztah je pro něj velmi nákladný. Aby si pojistil, že ji neztratí, dá Florin Stele auto a požádá ji o ruku. K tomu sehnal také nový plně vybavený byt, za což utratil všechny své úspory a ještě se hodně zadlužil. Gesto zapůsobí a Stela řekne ano. Brzy poté, co se nastěhují do nového bytu, hrdinu jeho dluhy u banky, příbuzných a známých doženou a ocitá se na mizině. Jeho tíživou finanční situaci ještě násobí žárlivost a strach, že ho Stela podvede a opustí, zvláště když jeho profese obnáší noční práci i častý pobyt mimo město.

V den, kdy dvojici poznáváme, se Stela sama vydává na oslavu narozenin bývalého kolegy Mariana do hotelu, který tento úspěšný podnikatel vlastní. Florin se mezitím zoufale snaží unikat telefonům z banky. V této situaci se na policistu obrátí příbuzný Ilie s prosbou o pomoc s případem jeho syna, který se zapletl do údajné

loupeže. A protože i jemu Florin dluží peníze, nemůže odmítnout. Pátrání jej zavede do boxerského klubu, kde odhalí spletitý případ lží, dluhů a lichvářského vydírání. V rámci vyšetřování případu zneužije svého postavení a nátlakem, intrikami a lží si vynutí peníze od otce jednoho z mladíků zapletených do konfliktu. I když peníze použije na smazání vlastních dluhů, zdaleka to nestačí. Žárlivostí šířený policista má ale i další velký problém – hra, kterou rozehrál svými machinacemi a podvody v drsné komunitě lichvářů, se mu vymyká z rukou. A když mu Stela zavolá, že je mezi nimi konec, začne zhrzený hrdina připravovat pomstu. Vše mu dokonale vychází, ale osud si vybral jiný konec.... (CinemArt)

BOGDAN GEORGE APETRI (*1976)

Po absolvování studia práv na univerzitě v Iași vykonával po dva roky praxi jako obhájce v trestním řízení. Poté odcestoval do New Yorku, kde vystudoval režii na Kolumbijské univerzitě. V New Yorku také natočil svébytnou poctu bratřím Lumiérům krátkým filmem *Příjezd vlaku na nádraží* (*The Arrival of the Train at the Station*, 2002) a dva krátkometrážní snímky *Přechod* (*Crossing*, 2003) a *Corny* (2003) s rumunským hereckým obsazením. Jako zvukař se pak podílel na krátkém filmu Nanobaha Beckera o vlivu křesťanských misionářů na rodinu kmene Navaho *Konverze* (*Conversion*, 2006).

Poprvé na sebe výrazně upozornil krátkým filmem *Velmi malá trilogie o osamělosti* (*O foarte scurta trilogie despre singuratate*, 2006) který byl nominován na studentského Oscara. Meditativní film beze slov popisuje krátké okamžiky zastavení náhodných řidičů v opuštěné otevřené krajině, jejich osamělé bytí v pustém postindustriálním prostoru. V krátkém filmu *Poslední den v prosinci* (*Ultima zi in decembrie*, 2008) vypráví o muži, který se při návratu do rodného města po několika letech pokouší konfrontovat s traumatizující

události z dětství a vyrovnat se s otázkami, jež jej budou pronásledovat do konce života. Film byl rovněž s úspěchem uveden na řadě festivalových přehlídek.

Od roku 2009 se Apetri začíná realizovat i jako filmový producent. Podílel se na realizaci krátkého filmu budoucího slavného rumunského režiséra, rovněž absolventa Kolumbijské univerzity, Florina Serbana *Emigrant* (2009). Jako producent se podílel i na dalších filmových projektech, mimo jiných na oceňovaných amerických nezávislých filmech *Tři zahrady za domem* (*3 Backyards*, r. Eric Mendelsohn, 2010), *Advantageous* (r. J. Phang, 2015) a *Blaze* (r. E. Hawke, 2018), americkém debutu Milčo Mančevského *Bikini Moon* (2017) nebo na peruánském filmu *Píseň beze jména* (*Song Without a Name*, r. M. León, 2019).

Svůj celovečerní debut *Periferic* (2010) natočil Apetri podle předlohy tvůrců rumunské nové vlny Cristiana Mungiu a Ioany Uricaru. Vypráví o Matildě, ženě, která může na den opustit věznici, aby se mohla zúčastnit pohřbu své matky. Během té krátké doby se pokouší naplánovat útěk, napravit své chyby z minulosti a najít ztracené pouto se svou rodinou, zvláště pak se svým osmiletým synem. Film získal řadu ocenění a byl mimo jiné uveden v hlavní soutěži na festivalu v Locarnu.

Po desetileté odmlce, zaplněné především producentskou činností a pedagogickým působením na Kolumbijské univerzitě, natočil Apetri svůj druhý celovečerní film *Neznámý* (*Neidentificat*, 2020). Děj odehrávající se na rumunském maloměstě v sobě nese typické prvky filmu noir: Detektiv s neuspořádaným životem řeší složitý případ přes překážky, které mu klade samotný policejní sbor. Zarputile se snaží záhadu několika úmrtí zaviněnými požáry vyřešit navzdory vlastní sebedestruktivitě a lhostejnosti okolí. Navíc jej táhne na dno vztah k osudové ženě...

Film je první částí zamýšlené trilogie a navazuje na něj *Zázrak* (*Miracol*, 2021). Děj je tentokrát rozdělen do dvou na sobě závislých epizod: v první mladá jeptiška opouští klášter a pátrá po muži, který ji může pomoci vyřešit problém, o němž divák netuší. Ve druhé části pak po dívce pátrá detektiv a snaží se objasnit, jaký mělo její putování smysl a co se během něj přihodilo. Na rok 2022 je již ohlášen závěrečný díl trilogie. Samotný jeho název *Dlouhý spánek* (*Un somn lung*) asociuje noirovou klasiku a lze tedy předpokládat, že opět bude svým dějem variací na detektivní žánr.

Bogdan George Apetri u většiny svých filmů nepůsobí jen coby režisér, ale podílí se na nich rovněž jako scénárista, kameraman, střihač, zvukař a producent. Většinu svých filmů natáčí ve svém rodném městě Piatra Neamț a v jeho okolí. (PMi)

Neděle 24. 4. 2022, 14:40 hodin (film vhodný i pro děti)

HRANICE ODVAHY

(Flukten over grensen)

rodinný, válečný

Země původu: Norsko

Rok vzniku: 2020

Délka: 96 min

Scénář: Maja Lunde, Espen Torkildsen

Režie: Johanne Helgeland

Produkce: Cornelia Boysen

Kamera: John-Erling H. Fredriksen

Střih: Jon Endre Mørk

Hudba: Stein Berge Svendsen

Hrají: Anna Sofie Skarholt, Bo Lindquist-Ellingsen, Samson Steine, Bianca Ghilardi-Hellsten, Henrik Siger Woldene, Luke Neite, Kari Simonsen, Morten Svartveit, Silje Breivik, Frode Winther, Svein Roger Karlsen, Trond Høvik, Jonas Kippersund, Thea

Borring Lande a další

České titulky: AČFK

Napínavý příběh o dětské odvaze, přátelství a loajalitě. Zlatý střevíček za nejlepší celovečerní film pro děti na Zlín Film Festivalu 2020 a Cena mladého diváka na Evropských filmových cenách 2021.

Píše se podzim roku 1942 a přestože okupované Norsko strádá vlivem materiálního nedostatku a válečných restrikcí, desetiletá Gerda a její bratr Otto se těší na (jakkoli skromné)

Vánoce. Pak si však pro jejich rodiče přijde policie a opuštěné děti navíc zjišťují, že se ve sklepě jejich domu ukrývají dvě židovské děti, sourozenci Daniel a Sarah. Mají je opustit a odejít do bezpečí k tetě? Anebo naplnit záměr svých rodičů a provést je hlubokými lesy za švédskou hranici, na neutrální území, kde by děti byly v bezpečí? Rázná Gerda má

jasno hned a váhavému Ottovi nezbyvá než se přidat. Čeká je cesta, na níž kromě nástrah zimní přírody musejí překonat i vzájemné rozpory a nedůvěru a rozeznat, kdo z dospělých jim chce pomoci a kdo je zradí. (AČFK)

JOHANNE HELGELAND (*1973)

Vystudovala Norskou filmovou školu v Oslu, ale má i pedagogické vzdělání. Její dosavadní tvorba je zaměřena především na dětské a mladé diváky. Režirovala řadu reklamních spotů, videoklipů a krátkých filmů. S norskou státní televizí NRK zahájila spolupráci režii několika epizod komediálního seriálu o životních peripetiích tří dívek *Melonas* (2002). K dalším projektům, na nichž se režijně podílela, patří sitcom *NAV* (2012) a i u nás uvedený seriál *Boj*

(*Kempen*, 2013-2014), jež popisuje životní dilemata dospívajících jako sportovní klání za účasti komentátorů. Režirovala také několik dílů v cyklu krátkých dokumentů pro mládež *Kouzelné tělo* (*Den magiske kroppen*, 2015), v němž je zábavnou formou představeno fungování lidského těla. Komediální seriál *Nikdy nedospět* (*Aldri Voksen*, 2021), na němž rovněž režijně participovala, popisuje střet party kamarádů z dětství se světem dnešních dětských protějšků, když jsou shodou okolností přinuceni trávit spolu čas v jednom domě. Zaměření na mladého diváka a neuhýbání od závažných téma se nejlépe setkaly u jejího divácky a kriticky mimořádně úspěšného celovečerního debutu *Hranice odvahy* (*Flukten over grensen*, 2020, viz. anotace). (PMi).

Ke dvěma desítkám filmů, které můžete zhlédnout doma (za cca 60 Kč za film), brzy přidáme dalších deset. Sledujte www.balkanfilm.online

ČLOVĚK ZPOD STOLU (Čovjek ispod stola)

režie Neven Hitrec, Chorvatsko 2009

Tradiční tržnice je živý organismus, který začíná být v dnešním hypermarketovém světě ohroženým druhem. Zpráva o zrušení jedné takové tržnice vyvolá mezi jejími zákazníky i obyvateli pozdvižení.

DUCH MARŠÁLA TITA (Maršal)

režie Vinko Brešan, Chorvatsko 2000

Na zapomenutém chorvatském ostrůvku se zjeví Titův duch. Pro místní komunisty je to výzva k nové revoluci, pro podnikavého starostu příležitost k obnovení turistického ruchu na ostrově.

KROK ZA KROKEM (Korak po korak)

režie Biljana Čakić Veslić, Chorvatsko 2011

Chorvatsko je zmítáno občanskou válkou. Žena odmítá opustit trosky domu uprostřed bojiště. Její manžel utíká a syn bojuje v první linii.

ZATOPENÝ HŘBITOV (Potonulo groblje)

režie Mladen Juran, Chorvatsko 2002

Muž se vrací po mnoha letech do malého města, aby objasnil záhady ze svého dětství. Město pomalu zaplavuje řeka a možná by bylo lépe, kdyby se v ní některá tajemství utopila.

72 DNÍ (Sedamdeset i dva dana)

režie Danilo Šerbedžija, Chorvatsko 2010

Dva dospělí synové žijí s otcem, strýcem a babičkou na vsi. Muži se starají vzorně o babičku – ta musí žít, i kdyby byla mrtvá. Její penze je totiž jediným příjmem rodiny.

DVA HRÁČI NA TRESTNÉ LAVICI (Dva igrača s klupe)

režie Dejan Šorak, Chorvatsko 2005

V Haagu má proběhnout soud s chorvatským generálem, obžalovaným z válečných zločinů. Doma je mnohými považován za národního hrdinu, jeho věrní proto hledají svědky, kteří by dokázali jeho nevinu.

SONJA A BÝK (Sonja i bik)

režie Vlatka Vorkapić, Chorvatsko 2012

komedie, romantický

Přiblíží se bojovnice za práva zvířat Sonja k býkovi blíže než na tři metry? A může se zamilovat do milovníka býčích zápasů?

SVĚDCI (Svjedoci)

režie Vinko Brešan, Chorvatsko 2003

Někdo v noci zabil srbského lichváře Vasiće. Jsou ranná devadesátá léta a v Chorvatsku zuří válka. Případu se ujímá inspektor Barbir, které chce vraždu, bez ohledu na situaci, vyšetřit. V podezření jsou ale chorvatští vojáci, kteří se chystají na frontu.

BEZ KONCE (Nije kraj)

režie Vinko Brešan, Chorvatsko 2008

Chorvatský válečný veterán si v srbském pornofilmu všimne herečky Desy. Uvědomí si, že už ji kdysi viděl. Během války za okolností, na které by raději zapomněl. Přesto se rozhodne ji vyhledat a uzavřít tak svá traumata.

ZAZPÍVEJTE NĚJAKÝ LOVESONG (Pjevajte nešto ljubavno)

režie Goran Kulenović, Chorvatsko 2007, 106 min

Snem rockové garážové kapely je nahrát desku. Ne všichni členové kapely jsou ale přesvědčeni o tom, že cesta k vysněné desce vede přes hraní lidovek na svatbách.

ORGANIZACE VFM 2022

ZA POVOLENÍ K PROJEKČÍM FILMŮ MIMO ČESKOU DISTRIBUCI DĚKUJEME:

Milanu Trencovi za povolení k projekci filmu Rybaření a rybářské rozprávění a Ivanovi Đurovićovi za povolení k projekci filmu Na konci zimy.

TEXT KATALOGU:

Jiří Fiala (JF)

Petr Michálek (PMi)

Petr Mašata (PM)

Milan Kostelník (MK)

VSETÍNSKÝ FILMOVÝ MARATON PŘIPRAVILI:

Milan Kostelník: předseda FK Vsetín, propagace, ekonomický ředitel, koordinace

Branka Čačković: komunikace se zahraničím, získávání práv k projekcím

Petr Mašata: dramaturgie skandinávské části programu, technická příprava filmů, korektury, propagace, akreditace

Jiří Fiala: dramaturgie balkánské části programu, editor katalogu, grafika, web, propagace

Petr Michálek: medailonky režisérů

Na přípravě festivalu dále spolupracovali:

Petr Hubáček, Saša Dobrovolná, Lenka Fialová, Jana Kostelníková, Magda Holinková-Čunková, Jiří Fiala ml., Šimon Hlaváč, a další

POŘADATEL:

PODPORA:

www.vsetinskyfilmovymaraton.cz www.fkvsetin.cz